

**AGENCIJA ZA
NADZOR OSIGURANJA
CRNA GORA**

**IZVJEŠTAJ O RADU
AGENCIJE ZA NADZOR OSIGURANJA
U 2014. GODINI**

April 2015. godine

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA

Moskovska 17/A M/C1, 81000 Podgorica
Crna Gora

Tel: +382 20 513 502

Fax: +382 20 513 502

E-mail: agencija@ano.co.me

Veb sajt: www.ano.me

SADRŽAJ

1.	UVOD	4
2.	ZAKONSKA I PODZAKONSKA REGULATIVA	5
3.	NADZOR NAD POSLOVANJEM SUBJEKATA NA TRŽIŠTU OSIGURANJA	6
3.1.	Posredne kontrole poslovanja društava za osiguranje	6
3.2.	Neposredne kontrole poslovanja društava za osiguranje	7
3.3.	Nadzor nad poslovanjem društava za zastupanje i posredovanje u osiguranju	10
4.	RJEŠAVANJE PO PRITUŽBAMA OSIGURANIKA I DRUGIH KORISNIKA OSIGURANJA	11
5.	DOZVOLE, OVLAŠĆENJA I SAGLASNOSTI	13
6.	IZVJEŠTAVANJE	15
7.	SARADNJA NA UNUTRAŠNJEM I MEĐUNARODNOM PLANU	17
8.	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIH I INFRASTRUKTURNA UNAPRJEĐENJA	20
9.	PROCES EVROPSKIH INTEGRACIJA	22

1. UVOD

Agencija za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: Agencija) je nadležna institucija za nadzor i kontrolu sektora osiguranja u Crnoj Gori, koja je osnovana u skladu sa Zakonom o osiguranju ("Sl. list RCG", br. 78/06, u daljem tekstu: Zakon), u cilju zaštite interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja i obezbjeđenja stabilnosti i razvoja djelatnosti osiguranja zasnovanog na zdravoj konkurenciji i jednakim uslovima poslovanja.

Polazeći od Zakonom utvrđenih nadležnosti i ovlašćenja, poslovanje Agencije je i u 2014. godini bilo usmjereno na kontinuirani razvoj i sprovođenje regulatorne i nadzorne funkcije, u skladu sa najboljom praksom i međunarodnim standardima u ovoj oblasti, a sve u cilju efikasnog i efektivnog obavljanja poslova iz nadležnosti, objektivnog i nepristrasnog pristupa u sprovođenju posrednih i neposrednih kontrola nad poslovanjem subjekata nadzora kao i obezbjeđenja transparentnosti u poslovanju.

Tokom 2014. godine Agencija je, u skladu sa godišnjim planom rada, sprovodila aktivnosti:

- ✦ unaprjeđenja regulatornog okvira za oblast osiguranja kroz izmjenu postojećih i donošenje novih podzakonskih propisa zasnovanih na Direktivama Evropske unije i međunarodnim standardima;
- ✦ posrednog i neposrednog nadzora nad poslovanjem društava za osiguranje, društava za posredovanje i zastupanje u osiguranju i Udruženja-Nacionalnog biroa osiguravača;
- ✦ zaštite, odnosno sprječavanja ugrožavanja interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja;
- ✦ licenciranja subjekata na tržištu osiguranja;
- ✦ statističkog izvještavanja o stanju na tržištu osiguranja;
- ✦ saradnje sa institucijama sistema, drugim nadzornim institucijama i međunarodnim organizacijama iz oblasti osiguranja;
- ✦ kontinuiranog stručnog usavršavanja zaposlenih i infrastrukturnog unaprjeđenja.

Ovaj Izvještaj usvojen je na 160. sjednici Savjeta Agencije, održanoj dana 29.04.2015. godine.

2. ZAKONSKA I PODZAKONSKA REGULATIVA

U vezi sa obavezama preuzetim u toku pregovora za poglavlje 9 – Finansijske usluge, usaglašavanje s pravnom tekovinom EU, Agencija je u toku 2014. godine imala niz aktivnosti u proceduri:

- ✦ usvajanja Zakona o likvidaciji i stečaju društava za osiguranje;
- ✦ izrade predloga izmjena i dopuna Zakona o osiguranju.

Zakon o likvidaciji i stečaju društava za osiguranje usaglašen je sa Direktivom 2001/17/EEC, a uređuje postupke dobrovoljne i prinudne likvidacije i postupak stečaja koji se spovodi nad društvima za osiguranje. Predat je Ministarstvu finansija na proceduru krajem 2013. godine, a u toku 2014. godine predstavnici Agencije imali su aktivno učešće u cjelokupnoj proceduri do usvajanja u Skupštini Crne Gore.

Izmjene i dopune Zakona o osiguranju sadrže dalje usklađivanje sa EU direktivama iz oblasti Solventnost I, kako je i planirano u pregovaračkoj poziciji za poglavlje 9, a glavne izmjene se odnose na sljedeća pitanja: kvalifikovano učešće, prenos izdvojenih poslova, rezerve za izravnjanje rizika, ukidanje obaveze da se 1/3 kapitala ulaže u skladu sa oblicima i ograničenjima koja su propisana za ulaganje sredstava tehničkih rezervi, obaveza trajnog čuvanja povjerljivosti podataka do kojih se dođe u postupcima nadzora.

Pomenuti Zakon je trenutno u proceduri pred Ministarstvom finansija, koje je nadležno za njegovo donošenje, i na javnoj raspravi je zaključno sa 01. majem 2015. godine.

Podzakonski okvir je skoro u cjelosti zaokružen u toku 2013. godine, a u skladu sa Planom rada Agencije za 2015. godinu, dio aktivnosti na izradi regulative vezane za finansijsko izvještavanje društava za osiguranje prenijet je za 2015. godinu.

3. NADZOR NAD POSLOVANJEM SUBJEKATA NA TRŽIŠTU OSIGURANJA

Agencija je, tokom 2014. godine, aktivnosti nadzora nad radom subjekata na tržištu osiguranja sprovodila putem posrednih i neposrednih kontrola poslovanja društava za osiguranje, posrednih kontrola poslovanja Udruženja-Nacionalnog biroa osiguravača, neposrednih kontrola poslovanja društava za zastupanje u osiguranju, društava za posredovanje u osiguranju, izricanjem mjera nadzora za otklanjanje konstatovanih nezakonitosti i nepravilnosti, izricanjem novčanih kazni za učinjene prekršaje u skladu sa zakonskim ovlaštenjima kao i praćenjem postupanja društava po izrečenim mjerama nadzora.

3.1. Posredne kontrole poslovanja društava za osiguranje

U izvještajnom periodu, Agencija je izvršila **redovne posredne kontrole poslovanja društava za osiguranje** na godišnjem i kvartalnom nivou, koje su zasnovane na obračunu i analizi pokazatelja poslovanja, a na osnovu izvještaja koje su društva za osiguranje dostavila u postupku redovnog godišnjeg/kvartalnog izvještavanja, shodno Pravilniku o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja ("Sl. list Crne Gore", br. 01/13).

Redovne posredne kontrole poslovanja društava za osiguranje su izvršene na osnovu sljedeće dokumentacije:

- ✚ godišnjih i kvartalnih finansijskih izvještaja i izvještaja o poslovanju društava za osiguranje;
- ✚ mišljenja ovlašćenih aktuara na kvartalne i godišnje finansijske izvještaje i poslovanje društava za osiguranje;
- ✚ izvještaja ovlašćenih revizora o izvršenoj reviziji godišnjih finansijskih iskaza društava za osiguranje;
- ✚ kvartalnih izvještaja internih revizora osiguravajućih društava;
- ✚ podataka iz sistema za elektronsko izvještavanje Agencije.

Agencija je, tokom prethodne godine, sprovela 1 redovnu godišnju i 4 redovne kvartalne kontrole poslovanja društava za osiguranje, koje su obuhvatile analizu sljedećih pokazatelja: iznosa i strukture bruto fakturisane premije osiguranja i promjena u odnosu na prethodni obračunski period, imovine i obaveza (aktive i pasive bilansa stanja) i njihovih promjena u odnosu na prethodne obračunske periode, adekvatnosti kapitala, indikatora solventnosti i likvidnosti, promjena u strukturi tehničkih rezervi i stepena pokrivenosti tehničkih rezervi i 1/3 kapitala propisanim oblicima imovine, pokazatelja reosiguranja, neto rezultata poslovanja i sprječavanja pranja novca i finansiranje terorizma.

Na osnovu redovne kvartalne posredne kontrole poslovanja društava za osiguranje u I kvartalu 2014. godine, Agencija je donijela mjeru nadzora - Rješenje broj 02-551/1-14 od 29. 04. 2014. godine, kojim je jednom društvu koje obavlja poslove životnih osiguranja izrekla novčanu kaznu zbog nedostavljanja podataka i izvještaja u rokovima i na način definisan Pravilnikom o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja.

Tokom prethodne godine Agencija je sprovela 1 redovnu godišnju i 4 redovne kvartalne posredne kontrole poslovanja Udruženja- Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore, a na osnovu izvještaja koje je Udruženje dostavilo u postupku redovnog godišnjeg/kvartalnog izvještavanja shodno Pravilniku o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koje Udruženje- Nacionalni biro osiguravača dostavlja Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja ("Sl. list Crne Gore", br. 02/13 od 04. 01. 2013. godine). Predmetnim posrednim nadzorom obuhvaćeni su: iznos i struktura prihoda i rashoda Udruženja i njihove promjene u odnosu na prethodni obračunski period, stanje sredstava Garantnog fonda na početku i kraju obračunskog perioda, ažurnost u rješavanju šteta, iznos i struktura rezervi za štete kao i podaci o obrascu međunarodne karte osiguranja (zelenoj karti).

3.2 Neposredne kontrole poslovanja društava za osiguranje

Tokom 2014. godine Agencija je pokrenula postupke neposrednog nadzora nad poslovanjem 7 društava za osiguranje (za 3 društva za neživotno osiguranje i 4 društva koja se bave poslovima životnog osiguranja). Nadzorne aktivnosti su sprovedene na osnovu neposrednog uvida u opšte akte, akte poslovne politike i poslovne knjige kontrolisanih društava, dokumentaciju i podatke koji se odnose na njihovo poslovanje kao i na osnovu komunikacije sa menadžmentom, licima sa posebnim ovlašćenjima i zaposlenim u društvima.

U izvještajnom periodu neposredne kontrole poslovanja društava za osiguranje su obuhvatile:

- ✦ ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja 1 društva za životno osiguranje u dijelu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma i reosiguranja;
- ✦ ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja 1 društva za životno osiguranje u dijelu procesa prijave i evidencije osiguranih slučajeva i rješavanja šteta;
- ✦ sveobuhvatnu neposrednu kontrolu poslovanja 1 društva za životno osiguranje, koja je obuhvatila sljedeće segmente poslovanja: proces preuzimanja rizika, proces rješavanja šteta, transakcije sa povezanim licima, adekvatnost tehničkih rezervacija, adekvatnost kapitala i obračun margine solventnosti, deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi i 1/3 kapitala, reosiguranje, sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i informacioni sistem;

- ✦ ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja 1 društva za neživotno osiguranje u dijelu procesa rješavanja šteta;
- ✦ ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja 1 društva za neživotno osiguranje u dijelu procesa preuzimanja rizika, adekvatnosti kapitala, deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i 1/3 kapitala i procesa rješavanja šteta;
- ✦ sveobuhvatnu neposrednu kontrolu poslovanja 1 društva za životno osiguranje, koja je obuhvatila sljedeće segmente poslovanja: proces preuzimanja rizika, proces rješavanja šteta, transakcije sa povezanim licima, adekvatnost tehničkih rezervacija, adekvatnost kapitala i obračun margine solventnosti, deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi i 1/3 kapitala, reosiguranje, sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i informacioni sistem;
- ✦ ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja 1 društva za neživotno osiguranje u dijelu procesa rješavanja šteta i procesa preuzimanja rizika kod osiguranja od autoodgovornosti.

Takođe, Agencija je u 2014. godini završila postupke neposrednog nadzora nad poslovanjem 2 društva za osiguranje, započete krajem 2013. godine, a koji su obuhvatili:

- ✦ sveobuhvatnu neposrednu kontrolu poslovanja 1 društva za neživotno osiguranje u dijelu: sistema internih kontrola, procesa preuzimanja rizika, procesa likvidacije šteta, funkcije interne revizije, transakcija sa povezanim licima, adekvatnosti tehničkih rezervi, adekvatnosti kapitala i obračuna margine solventnosti;
- ✦ ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja 1 društva za neživotno osiguranje u dijelu transakcija sa povezanim licima, vrednovanja nepokretnosti i obračuna tehničkih rezervi.

Navedenim neposrednim kontrolama su konstatovane nezakonitosti i nepravilnosti koje su se, u najvećem dijelu, odnosile na proces rješavanja odštetnih zahtjeva, sistem internih kontrola, proces preuzimanja rizika, obračun tehničkih rezervi, deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi i 1/3 kapitala, vrednovanje nekretnina i transakcije sa povezanim licima, reosiguranje, sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma.

Agencija je, u cilju otklanjanja uočenih nezakonitosti i nepravilnosti, u 2014. godini izrekla 14 mjera nadzora, i to: 7 rješenja o otklanjanju nezakonitosti i nepravilnosti i 7 mjera upozorenja za konstatovane nepravilnosti koje bi mogle bitno uticati na finansijsko poslovanje društva i na prava osiguranika, odnosno korisnika ugovora o osiguranju.

Predmetnim mjerama nadzora Agencija je naložila sljedeće:

- ✦ postupanje u skladu sa Zakonom o obaveznom osiguranju u saobraćaju prilikom rješavanja odštetnih zahtjeva;
- ✦ donošenje, unaprjeđenje i implementaciju internih akata i procedura kojima se uređuju pojedini segmenti poslovanja društva - proces preuzimanja rizika, transakcije sa povezanim licima (pravnim i fizičkim) uključujući i pravila o ograničenjima tih transakcija i transfernim cijenama, procjena i likvidacija šteta;

- ✦ obezbjeđivanje deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi u propisane oblike u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o ograničenjima deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i kapitala, a poštujući principe sigurnosti, prinosa i prometljivosti imovine u koju se deponuju i ulažu sredstva tehničkih rezervi;
- ✦ sprovođenje interne revizije u dijelu preuzimanja rizika, primjene internih akata i rješavanja odštetnih zahtjeva;
- ✦ sačinjavanje godišnjeg izvještaja Odbora direktora o funkcionisanju sistema internih kontrola, u skladu sa Pravilnikom o osnovama sistema internih kontrola i upravljanja rizicima društva za osiguranje;
- ✦ poslovanje u skladu sa Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, naročito u dijelu uređivanja poslovanja ovlašćenog lica internim procedurama i obezbjeđenja funkcionalne i organizacione samostalnosti tog radnog mjesta, donošenja plana aktivnosti potrebnog za vršenje unutrašnje kontrole i stručno osposobljavanje ovlašćenog lica i zaposlenih, izrade analize rizika sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, usvajanje internih procedura u cilju uređivanja praćenja promjena u profilu klijenta, provjere i prilagođavanja ocjene rizičnosti klijenta u toku trajanja ugovora i klasifikovanja klijenta, sprovođenja interne revizije svih segmenata poslovanja društva za osiguranje u smislu izvršavanja obaveza propisanih ovim Zakonom, korigovanja u obrascima koji su u upotrebi u društvu za osiguranje - obrazac polise osiguranja, obrazac priloga uz Ponudu za osiguranje života i obrazac zahtjeva za izmjenu podataka;
- ✦ informisanje ugovarača osiguranja o mogućim dodatnim troškovima koji mogu nastati nakon zaključenja ugovora o osiguranju života;
- ✦ dostavljanje izvještaja, mišljenja i druge dokumentacije koja ukazuje na postupanje po izrečenim mjerama nadzora.

Takođe, Agencija je u izvještajnom periodu sprovodila kontinuirane aktivnosti kontrole realizacije mjera nadzora izrečenih društvima za osiguranje tokom prethodne godine.

Pregled društava za osiguranje koja su bila predmet nadzora, sa pregledom izrečenih mjera nadzora u 2014. godini i postupanje po istim do završetka izrade ovog Izvještaja, data je u Tabeli 10.1 Priloga ovog Izvještaja.

3.3 Nadzor nad poslovanjem društava za zastupanje i posredovanje u osiguranju

U izvještajnom periodu pokrenuti su postupci neposrednog nadzora nad poslovanjem 1 društva za posredovanje u osiguranju i 1 društva za zastupanje u osiguranju.

Aktivnosti nadzora su sprovedene putem neposrednog uvida u poslovnu dokumentaciju i razgovora sa odgovornim licima u kontrolisanim društvima, sa ciljem da se provjeri tehnologija obavljanja poslova zastupanja/posredovanja u osiguranju, finansijsko poslovanje i usklađenost poslovanja sa zakonskom regulativom koja uređuje zastupanje i posredovanje u osiguranju i oblast sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Agencija je sačinila Zapisnik o izvršenom nadzoru nad poslovanjem društva za posredovanje u osiguranju i donijela Rješenje o izricanju mjere nadzora broj 02-1185/9-14 od 24. decembra 2014. godine, u cilju otklanjanja konstatovanih nezakonitosti i nepravilnosti u dijelu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Predmetnom mjerom nadzora društvu naloženo sljedeće:

- ✚ izrada odgovarajuće analize rizika-procjene rizika sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma u pisanoj formi i donošenje plana aktivnosti potrebnih za vršenje unutrašnje kontrole;
- ✚ donošenje internih akata potrebnih za adekvatno vršenje poslova vezanih za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, a shodno obavezi iz Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma;
- ✚ identifikacija pravnog lica u skladu sa Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma prilikom zaključivanja ugovora kod kojih je ugovarač pravno lice.

Zapisnik o izvršenom nadzoru nad poslovanjem kontrolisnog društva za zastupanje u osiguranju je urađen u I kvartalu 2015. godine i društvu su izrečene mjere nadzora.

Takođe, Agencija je u izvještajnom periodu sprovodila kontinuirane aktivnosti kontrole realizacije mjera nadzora izrečenih društvima za posredovanje i zastupanje u osiguranju tokom prethodne godine.

Pregled društava za zastupanje/posredovanje u osiguranju koja su bila predmet nadzora u 2014. godini, sa pregledom izrečenih mjera nadzora i postupanje po istim do završetka izrade ovog Izvještaja, data je u Tabeli 10.2 Priloga ovog Izvještaja.

4 RJEŠAVANJE PO PRITUŽBAMA OSIGURANIKA I DRUGIH KORISNIKA OSIGURANJA

U toku 2014. godine Agencija je primila i obradila 38 prigovora osiguranika, odnosno trećih oštećenih lica, u skladu sa zakonskim ovlaštenjima.

Od navedenog broja, 28 prigovora odnosilo se na rad društava za neživotno osiguranje, 7 prigovora na rad društava koja se bave životnim osiguranjem, dok su se dva prigovora odnosila na Udruženje – Nacionalni biro osiguravača (osiguranje od autoodgovornosti), dok je za jedan prigovor utvrđeno da je u nadležnosti Udruženja osiguravača Srbije (odnosio se na osiguranje od autoodgovornosti).

U dijelu **neživotnog osiguranja**, od ukupno 31 prigovora:

- ✦ 21 prigovor se odnosio na naknadu štete po osnovu osiguranja od autoodgovornosti,
- ✦ 3 prigovora na naknadu štete po osnovu kasko osiguranja vozila,
- ✦ 3 prigovora na naknadu štete po osnovu osiguranja imovine,
- ✦ 1 prigovor na naknadu štete po osnovu kolektivnog osiguranja od posljedica nezgode,
- ✦ 1 prigovor na naknadu štete po osnovu kombinovanog osiguranja penzionera od posljedica nesrećnog slučaja,
- ✦ 1 prigovor na naknadu štete po osnovu dopunskog zdravstvenog osiguranja i
- ✦ 1 prigovor na naknadu štete po osnovu putnog zdravstvenog osiguranja.

Vežano za grupu poslova neživotnog osiguranja, najviše prigovora se odnosilo na naknadu štete po osnovu osiguranja od autoodgovornosti, pri čemu su se primjedbe podnosilaca uglavnom odnosile na iznos ponuđene naknade štete.

U dijelu **životnog osiguranja**, prigovori su se odnosili na osiguranje života korisnika kredita, mješovito osiguranje, osiguranje za slučaj smrti ili doživljenja i osiguranje života sa pokrićem težih bolesti. U toku 2014. godine primljeno je 6 prigovora u dijelu životnog osiguranja, i to:

- ✦ 2 prigovora – iz razloga odbijanja zahtjeva za naknadu štete,
- ✦ 2 prigovora – na iznos isplaćene naknade,
- ✦ 1 prigovor – u vezi sa indeksacijom polise osiguranja života usmjereno na štednju za penziju i
- ✦ 1 prigovor – iz razloga korišćenja podataka o ličnosti.

Pored navedenog, primjedbe su se u dijelu neživotnog, kao i u dijelu životnog osiguranja, odnosile i na naadekvatnu komunikaciju sa osiguravajućim društvom i na nepružanje dovoljno informacija.

Postupak po prigovorima je imao sljedeće rezultate:

- ✦ osnovano (isplata nespornog dijela, odnosno isplata dodatnog iznosa po okončanom drugostepenom postupku pred društvom, izvršena kompenzacija) – 9 prigovora,
- ✦ neosnovano – 9 prigovora,
- ✦ podnosilac odustao (tražena dopuna dokumentacije koja nije stigla) – 1 prigovor,
- ✦ Agencija nenadležna (slučaj naknadno proslijeđen nadležnoj instituciji, nisu iskorišteni svi pravni lijekovi pred društvom ili je već bio pokrenut sudski postupak) - 3 prigovora,
- ✦ podnosilac upućen na preduzimanje dodatnih radnji (dostavljanje fiskalnog računa, izvještaja po završetku liječenja, odluke nadležnog organa) – 3 prigovora,
- ✦ podnosilac upućen na sud zbog nedostatka dokaza i/ili ponovnog utvrđivanja činjeničnog stanja – 13 prigovora.

Kratak izvod iz registra prigovora dat je u tabeli 10.3 u Prilogu ovog Izvještaja.

5 DOZVOLE, OVLAŠĆENJA I SAGLASNOSTI

U toku 2014. godine, Savjet Agencije je, u skladu sa čl. 177 i 185 Zakona, održao 25 sjednica na kojima je odlučivao o podnijetim zahtjevima za dobijanje saglasnosti, ovlašćenja, dozvola, kao i o drugim pitanjima koja su shodno zakonu i Statutu Agencije u nadležnosti tog organa.

U navedenom periodu, odlučujući po zahtjevima fizičkih i pravnih lica za dobijanje zakonom propisanih saglasnosti i ovlašćenja, Agencija je izdala:

- ✚ jednu dozvolu za rad društvu za zastupanje u osiguranju,
- ✚ tri dozvole bankama za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju,
- ✚ 72 saglasnosti koje su za pojedine, zakonom propisane segmente poslovanja, tražila društva za osiguranje,
- ✚ 136 ovlašćenja fizičkim licima - zastupnicima i posrednicima u osiguranju, koji su ispunili uslove propisane Zakonom i položili stručni ispit za obavljanje tih poslova, kao i jedan duplikat već izdatog ovlašćenja.

Pored navedenog, u skladu sa ovlašćenjima propisanim Zakonom o obaveznom osiguranju u saobraćaju, Agencija je u toku 2014. godine izdala sljedeće saglasnosti Udruženju – Nacionalnom birou osiguravača:

- ✚ saglasnost na tarifu premija za obavezno osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja – u dijelu koji se odnosi na izračunavanje premije osiguranja za putnike koji se prevoze autobusima;
- ✚ saglasnost na izmjene Sistema tarifa premija za obavezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete prouzrokovane trećim licima - u dijelu početka primjene smanjenja i povećanja premije, odnosno bonus i malus sistema (od 01. 02. 2015. godine).

Takođe, usvojena je i Odluka o visini redovnog doprinosa Garantnom fondu za 2015. godinu, po predlogu dostavljenom od strane ovog Udruženja.

Na osnovu čl. 60 i 71 Zakona i u skladu sa Pravilnikom o sadržini i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju, Agencija je u 2014. godini organizovala dva redovna roka za polaganje stručnog ispita, u maju i novembru, kao i jedan vanredni rok za polaganje ispita, u februaru mjesecu.

U tri navedena roka, za polaganje stručnog ispita prijavilo se ukupno 304 kandidata, od čega se 58 kandidata prijavilo za polaganje preostalog dijela ispita. Ukupan broj kandidata koji su položili ispit je 136, dok je na ponovno polaganje ispita u cjelini upućeno 67 lica, a mogućnost popravnog ispita poslije novembarskog roka moglo je iskoristiti još 39 lica.

Pored ovih redovnih aktivnosti, u toku 2014. godine upravni spor sa Magnat osiguranjem koji, po pitanju dozvole za rad, traje od decembra 2009. godine, okončan je pravosnažno presudom Upravnog suda broj 625/2014. U postupku vanrednog preispitivanja te sudske

presude, Vrhovni sud je početkom 2015. godine, odlukom broj 344/2014 odbio zahtjev Magnat osiguranja, te je time ovaj višegodišnji spor okončan pred svim instancama. Po okončanju ovog spora, stekli su se uslovi za otvaranje postupka sudske likvidacije, koji se po odredbama Zakona o stečaju i likvidaciji društava za osiguranje i Zakona o stečaju, vodi pred Privrednim sudom u Podgorici.

U vezi sa istim pitanjem, na osnovu do sada vođenih upravnih sporova sa Magnat osiguranjem i rješenjima o oduzimanju dozvole, to društvo za osiguranje je pokrenulo tri sudska spora, za naknadu štete prčinjene oduzimanjem dozvole za rad, kod kojih je Agencija prvotužena a drugotužena je država Crna Gora. Sva tri spora, poslovni br. 305/11, 747/14 i 750/14, su u prekidu, po Zakonu o stečaju, iz razloga pokretanja postupka sudske likvidacije nad Magnat osiguranjem, a u nadležnosti su Privrednog suda u Podgorici.

6 IZVJEŠTAVANJE

Agencija je, u okviru svojih nadležnosti, u 2014. godini nastavila sa aktivnostima na razvoju standarda izvještavanja koji treba da obezbijede unaprijeđenje kvaliteta, tačnosti i pouzdanosti podataka neophodnih za supervizorske svrhe kao i za uporedivost, agregiranje relevantnih podataka i analizu pokazatelja poslovanja i trendova na tržištu. U ovom domenu Agencija je, takođe, sprovodila redovne aktivnosti na prikupljanju, praćenju i analizi statističkih, operativnih i finansijskih podataka sa tržišta osiguranja i pripremi analiza i izvještaja o poslovanju učesnika na tržištu osiguranja.

Agencija je u 2014. godini nastavila sa objavljivanjem relevantnih podataka i pokazatelja koji uključuju osnovne i specifične pokazatelje rasta i razvoja tržišta i pokazatelje poslovanja društava za osiguranje u cilju adekvatnog i kvalitetnog informisanja javnosti i korisnika osiguranja, kao i sa aktivnostima na održavanju odnosa sa javnošću i promovisanja edukativne komponente osiguranja.

U okviru svojih nadležnosti, Agencija je putem svoje zvanične internet stranice (www.ano.me) informisala javnost o aktivnostima Agencije, aktuelnim informacijama sa tržišta osiguranja, o izmjenama važeće i donošenju nove regulative, kao i o podacima o učesnicima na tržištu osiguranja u Crnoj Gori (osiguravajućim društvima, društvima za posredovanje i zastupanje u osiguranju, ovlašćenim posrednicima i zastupnicima). Takođe, u skladu sa zakonskom i podzakonskom regulativom, Agencija je, u toku 2014. godine, sprovodila aktivnosti na pripremi i redovnom objavljivanju izvještaja o stanju na tržištu osiguranja na mjesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou.

Agencija je u toku 2014. godine realizovala, između ostalog, sljedeće aktivnosti:

- ✦ prikupljeni su i analizirani statistički i finansijski podaci koje društva za osiguranje, društva za posredovanje, odnosno za zastupanje u osiguranju i ostali subjekti na tržištu osiguranja u okviru redovnog izvještavanja dostavljaju na mjesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou;
- ✦ pripremljeni su i objavljeni na internet stranici Agencije sljedeći izvještaji:
 - 12 mjesečnih izvještaja sa preliminarnim podacima o visini bruto fakturisane premije po vrstama osiguranja i po društvima za osiguranje;
 - četiri kvartalna izvještaja sa preliminarnim podacima o visini bruto fakturisane premije, broju osiguranja, kao i o broju i visini riješenih šteta po vrstama osiguranja i podacima o visini bruto fakturisane premije po društvima za osiguranje;
 - u skladu sa Zakonom, izrađen je Godišnji izvještaj o stanju na tržištu osiguranja Crne Gore, koji je obuhvatio analizu najznačajnijih trendova, pokazatelja stanja na tržištu osiguranja, kao i indikatora poslovanja društava za osiguranje. Godišnji izvještaj je obuhvatio pregled učesnika na crnogorskom tržištu osiguranja (društava za osiguranje, društava za zastupanje, odnosno posredovanje u osiguranju, agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju, kao i ovlašćenih zastupnika, odnosno posrednika u osiguranju), kao i vlasničke

strukture društava za osiguranje sa visinom ukupnog akcijskog kapitala. Pored navedenog, u okviru ovog izvještaja posebno su analizirani pokazatelji tržišta, kao što su bruto premija, učešće bruto premije u BDP-u (penetracija osiguranja), gustina osiguranja, koncentracija na tržištu osiguranja, struktura bruto premije po društvima za osiguranje, struktura portfelja osiguranja po grupama i vrstama osiguranja. Takođe, Godišnji izvještaj je obuhvatio i analizu strukture aktive i pasive na nivou cjelokupnog tržišta, kao i podataka o visini i strukturi tehničkih rezervi i njihovoj pokrivenosti, adekvatnosti kapitala društava za osiguranje i njegove pokrivenosti na nivou sektora osiguranja, kao i analizu pokazatelja poslovanja društava za osiguranje kao što su solventnost, reosiguranje, profitabilnost (ROA, ROE, neto mjerodavni tehnički rezultat, dovoljnost premije itd), likvidnost, pokazatelji šteta, finansijski rezultat poslovanja po društvima za osiguranje. Na kraju, u okviru ovog izvještaja sačinjena je i informacija o aktivnostima Udruženja – Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore i obračunu doprinosa garantnom fondu.

- ✦ u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, prikupljeni su i objavljeni kvartalni finansijski iskazi društava za osiguranje (bilans stanja, bilans uspjeha, bilans novčanih tokova i izvještaj o promjenama na kapitalu);
- ✦ prikupljeni su i objavljeni godišnji finansijski izvještaji sa mišljenjem revizora društava za osiguranje;
- ✦ pripremljene su posebne analize najznačajnijih kretanja i odstupanja pokazatelja tržišta osiguranja za potrebe supervizije;
- ✦ pripremljena su i četiri kvartalna izvještaja o stanju na tržištu osiguranja, koji su obuhvatili podatke o učesnicima na tržištu osiguranja, visini akcijskog kapitala društava za osiguranje, o strukturi i visini bruto premije po grupama i vrstama osiguranja kao i po društvima, o stepenu koncentracije na tržištu osiguranja, o strukturi aktive i pasive na nivou cjelokupnog tržišta, o visini i strukturi tehničkih rezervi na nivou tržišta, o strukturi deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi, adekvatnosti kapitala društava za osiguranje, visini kapitala i garantnog kapitala na nivou tržišta i strukturi deponovanja i ulaganja sredstava kapitala, finansijskom rezultatu poslovanja društava, kao i o pokazateljima solventnosti, likvidnosti i ažurnosti u rješavanju i isplati šteta crnogorskih osiguravača i sl..

Agencija je u kontinuitetu izvršavala sve obaveze koje proističu iz članstva u Savjetu za finansijsku stabilnost, a u skladu sa Zakonom o Savjetu za finansijsku stabilnost ("Sl.list CG" br.44/10), a koje se između ostalog odnose na prikupljanje, analizu i pripremu četiri kvartalna izvještaja o statističkim podacima (struktura bruto fakturisane premije, broj osiguranja po vrstama osiguranja, broj i iznos riješenih šteta po vrstama osiguranja, podaci o strukturi kapitala i rezervi cjelokupnog tržišta osiguranja, strukturi i visini tehničkih rezervi i njihovom deponovanju i ulaganju, obračunu kapitala i garantnog kapitala i procjene adekvatnosti kapitala, pokrivenosti 1/3 kapitala na nivou tržišta, solventnosti, likvidnosti, kao i agregatni bilans stanja i bilans uspjeha) i prikupljanje statističkih podataka, njihovu analizu i pripremu 12 mjesečnih izvještaja o strukturi bruto fakturisane

premije po vrstama osiguranja, broju osiguranja i broju i iznosu riješenih šteta po vrstama osiguranja.

7 SARADNJA NA UNUTRAŠNJEM I MEĐUNARODNOM PLANU

Agencija je i u 2014. godini ostvarivala kontinuiranu saradnju sa Skupštinom Crne Gore, Vladom Crne Gore, Ministarstvom finansija, Savjetom za finansijsku stabilnost, Udruženjem osiguravača Crne Gore – Nacionalnim biroom osiguravača, Upravom za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, Centralnom bankom Crne Gore, Komisijom za hartije od vrijednosti, Privrednom komorom, Zavodom za statistiku Crne Gore i drugim institucijama.

Polazeći od značaja koje tablice mortaliteta imaju za pouzdanost aktuarskih obračuna prilikom kreiranja proizvoda životnog osiguranja, Agencija, je u 2014. godini inicirala izradu prvih Tablica mortaliteta crnogorske populacije baziranih na podacima sa posljednjeg Popisa iz 2011. godine. U saradnji sa Zavodom za statistiku i Ministarstvom finansija, u 2014. godini su realizovane sve aktivnosti i Tablice mortaliteta stanovništva Crne Gore 2010 – 2012. su objavljene 31. decembra 2014. godine. U toku su pripremne aktivnosti za primjenu Tablica mortaliteta od strane društava za osiguranje, a obaveza primjene će nastupiti počev od 2016. godine.

Agencija je, u toku 2014. godine, nastavila praksu iz prethodnog perioda održavanja niza radnih sastanaka sa društvima za osiguranje u cilju ostvarivanja intenzivne komunikacije, konsultacija i saradnje između supervizora i učesnika na tržištu osiguranja, u cilju pune primjene relevantne regulative i standarda u osiguranju.

Imajući u vidu veoma značajan obim i kompleksnost EU ACQUIS-a u oblasti osiguranja, koji je Agencija u obavezi da transponuje u skladu sa preuzetim obavezama iz PP9, a posebno izuzetno visoke zahtjeve koji se postavljaju pred Agenciju u pogledu primjene novog koncepta supervizije – Solventnost II, kao i usklađivanja i primjene regulative i razvoja kadrovskih kapaciteta u cilju primjene supervizorske prakse i standarda iz EU, Agencija je u saradnji sa supervizorima iz finansijskog sektora, tokom 2014. godine pripremila akciona dokumenta za odobravanje projekta iz instrumenta Assistance IPA II 2014-2020. U ovom segmentu, u toku je priprema TOR-a za Framework contract u okviru aktivnosti Support to Regulation of Financial Services, koja će obezbijediti ekspertsku pomoć u transponovanju ACQUIS-a u oblasti osiguranja, obuke zaposlenih u dijelu primjene novog koncepta supervizije i međunarodnih standarda, kao i za finansiranje kupovine i instaliranja specijalizovanog softvera za oblast supervizije osiguranja.

U cilju efikasnijeg obavljanja regulatorne funkcije i razmjene najbolje međunarodne prakse, Agencija je nastavila saradnju sa supervizorom austrijskog finansijskog tržišta - FMA, kao i supervizorima tržišta osiguranja iz regije.

U okviru bilateralne saradnje, u toku 2014. godine, održan je veći broj radnih sastanaka sa predstavnicima supervizora osiguranja Austrije, Slovenije, Makedonije i Češke.

Agencija je učestvovala na sastancima supervizora (koledžima) Uniqa Grupe, VIG Grupe, Grawe Grupe i Merkur Grupe koje godišnje organizuje supervizor austrijskog tržišta osiguranja – FMA, a koji su veoma korisni posebno sa aspekta razmjene informacija o poslovanju društava za osiguranje i omogućavanja efikasnijeg nadzora, kao i zajedničkog procjenjivanja rizika kojima je izložena kako finansijska grupacija, tako i lokalne kompanije koje posluju u okviru nje.

U toku 2014. godine, predstavnici Agencije su učestvovali i u izradi Nacionalne procjene rizika pranja novca i finansiranja terorizma, koja je na nivou države otpočela u II kvartalu 2014. godine.

U izradi tog dokumenta učestvuju predstavnici državnih institucija koje su obveznici primjene Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, a u pitanju je procjena sopstvenih kapaciteta i slabosti, koja se vrši po metodologiji Svjetske banke.

Procjena za sektor osiguranja rađena je samostalno od strane predstavnika Agencije, na osnovu podataka iz internih analiza Agencije, kontrola vršenih u sektoru životnih osiguranja i podataka sukcesivno pribavljenih od društava za životno osiguranje u toku prethodne godine.

Za adekvatnu procjenu izloženosti sektora životnog osiguranja u Crnoj Gori ovoj vrsti rizika, u obzir su uzete karakteristike tržišta, a naročito:

- ✦ dostupnost proizvoda životnog osiguranja u Crnoj Gori;
- ✦ broj pružalaca usluga;
- ✦ ukupno stanje na tržištu osiguranja;
- ✦ stepen razvijenosti i zastupljenosti životnih osiguranja;
- ✦ glavne karakteristike proizvoda dostupnih na crnogorskom tržištu.

Završetak aktivnosti na Nacionalnoj procjeni planiran je za jun 2015. godine.

Početak 2014. godine otpočeo je IV krug uzajamne evaluacije od strane Moneyval-a, nezavisnog monitoring mehanizma odgovornog direktno Savjetu ministara EU, koji je zadužen za procjenu mjera sa ciljem sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Kao regulator sektora osiguranja učestvovala je i Agencija.

Nakon početnog prikupljanja informacija i popunjavanja upitnika dostavljenih od tima Moneyval-a, u martu 2014. godine održan je i sastanak u toku posjete evaluatora Crnoj Gori. Tom prilikom evaluatori su upoznati sa aktivnostima Agencije, kao regulatornog organa na tržištu osiguranja, u dijelu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, opštim podacima o stanju na tržištu osiguranja, zakonskim i podzakonskim aktima koji se sprovode u dijelu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, o saradnji Agencije sa Upravom za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i društvima za osiguranje, zastupanje i posredovanje, regulatorima iz zemalja okruženja i majkama kompanija koje posluju na tržištu Crne Gore.

Takođe, objašnjen je i postupak vršenja posrednih i neposrednih kontrola, kao i koji je bio osnov za sačinjavanje Smjernica za anлізу rizika pranja novca i finansiranja terorizma.

Evaluatori su održali sastanke i sa predstavnicima društava za osiguranje.

Nakon ovoga evaluatorima su dostavljeni i dodatni podaci i informacije. U decembru 2014. godine Agencija je dobila Mutual Evaluation Report (izvještaj), sačinjen na osnovu informacija prikupljenih tokom godine, kako bi dali izjašnjenje na navode evaluatora.

Od 01. januara 2015. godine aktivnosti Agencije do finalizacije izvještaja se i dalje nastavljaju.

U izvještajnom periodu Agencija je, u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja i Udruženjem - Nacionalnim Biroom osiguravača, organizovala okrugli sto na temu „Osiguranje u poljoprivredi“ koji je održan u Podgorici 15. 10. 2014. godine. Prisutni na okruglom stolu imali su priliku da čuju iskustva u oblasti osiguranja u poljoprivredi, i da se upoznaju sa budućim trendovima kroz izlaganja predstavnika: turskog osiguravajućeg pula (TARSIM), novoformiranog društva za reosiguranje Europa Re (projekat Svjetske banke), Zavarovalnice Triglav iz Slovenije, Lovćen osiguranja AD Podgorica, Svjetske banke, Hidrometerološkog zavoda Crne Gore i Crnogorske komercijalne banke. Doprinos su dali i prisutni poljoprivrednici koji su iznijeli iskustva u pogledu postojećeg sistema subvencionisanja premije osiguranja u prethodnom periodu i inicijative za pokriće rizika koji nijesu predviđeni proizvodima koji se trenutno nude na tržištu Crne Gore.

Takođe, Agencija je u 2014. godini ostvarila saradnju sa Privrednom komorom Crne Gore i „ABF edukacija i konsalting“ DOO iz Beograda u dijelu organizacije obuke na temu „Sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma u osiguranju“. Predmetna obuka je održana 13. i 14. juna 2014. godine, a istoj su pristustvovali predstavnici društava za osiguranje, društava za posredovanje i zastupanje u osiguranju.

Aktivnosti poslovne saradnje Agencije sa gore navedenim institucijama u zemlji i inostranstvu usmjerene su ka daljem razvoju crnogorskog tržišta osiguranja kroz transponovanje evropskog zakonodavstva i primjenu evropskih standarda supervizije u osiguranju.

8 STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIH I INFRASTRUKTURNA UNAPRJEĐENJA

Agencija, u skladu sa raspoloživim finansijskim mogućnostima, obezbjeđuje stručno usavršavanje zaposlenih iz oblasti osiguranja, aktuarstva, revizije, računovodstva, informacionih tehnologija itd.

U okviru tehničke podrške koju Agenciji pruža kancelarija Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, uspješno je završen kratkoročni *Reserve list* projekat u okviru koga je za službenike Agencije obezbijeđena obuka u 3 modula na temu upoznavanja sa EU praksom u superviziji u dijelu analize finansijskih pokazatelja poslovanja društava za osiguranje, principa korporativnog upravljanja i sistema internih kontrola osiguravajućih društava u skladu sa međunarodnim standardima, kao i upoznavanje sa konceptom nadzora zasnovanog na riziku (risk based supervision).

U izvještajnom periodu uspješno je završena druga faza obuke 4 zaposlena Agencije za sticanje zvanja ovlašćenog aktuara, koja je podrazumijevala pohađanje predavanja i polaganje dodatnih ispita u organizaciji Hrvatskog udruženja aktuara i to iz sljedećih predmeta: Računovodstvo osiguranja i penzionog osiguranja i Profesionalizam.

Takođe, Agencija je u toku prethodne godine finansirala obuku za jednog zaposlenog u cilju sticanja zvanja ovlašćenog računovođe.

Pored navedenog, zaposleni Agencije su, u prethodnoj godini, prisustvovali sljedećim seminarima, konferencijama i obukama:

- ✦ VII konferenciji regulatora osiguranja iz CEESEE regiona na kojoj su se razmijenila iskustva u dijelu značaja organizovanja sastanaka supervizora grupe (koledža), izazova za supervizore u implementaciji zahtjeva grupe vezanih za korporativno upravljanje i uvođenja liberalizacije cijena u osiguranju od autoodgovornosti;
- ✦ godišnjoj konferenciji Međunarodnog udruženja supervizora osiguranja IAIS;
- ✦ konferenciji „Izazovi i praksa u nadzoru osiguranja“ sa sljedećim temama: izazovi u nadzoru sistema upravljanja u osiguravajućim kompanijama; nadzor zasnovan na rizicima – iskustvo republike Hrvatske; nadzorna praksa u Solventnosti 2; zajednički nadzor supervizora grupe;
- ✦ VI kursu za kontinuiranu edukaciju aktuara i drugih stručnjaka u osiguranju na temu: „Ocjena finansijskog položaja osiguravajućih kompanija – aktuarski i računovodstveni aspekti“ u organizaciji IAAK Balkan i Udruženja aktuara Srbije;
- ✦ seminaru „Supervizija zasnovana na analizi rizika“ u organizaciji Agencije za zavarovalni nadzor (AZN), EIOPA i Svjetske banke;
- ✦ međusektorskom seminaru regulatora finansijskih usluga: „Colleges of supervisors“ u organizaciji JCESA (udruženje evropskih supervizora), sa ciljem dalje obuke i usavršavanja u oblasti supervizije;
- ✦ stručnom usavršavanju o načinu sačinjavanja i značaju plana integriteta u organizaciji Uprave za kadrove;

- ✦ obuci na temu „Sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma u osiguranju” koju je Agencija, u saradnji sa ABF edukacijom iz Beograda, organizovala za društva za životna osiguranja i društva za zastupanje i posredovanje u osiguranju;
- ✦ obuci o primjeni Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma koju je organizovao Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore;
- ✦ XVII međunarodnom naučnom skupu na temu “Osiguranje i nakanda štete”;
- ✦ seminaru na temu zastupanja i posredovanja u osiguranju, u organizaciji slovenačkog regulatora tržišta osiguranja (Agencija za zavarovalni nadzor - AZN) i Center of Excellence in Finance (CEF);
- ✦ okruglom stolu na temu „Osiguranje u poljoprivredi“, u organizaciji Agencije za zavarovalni nadzor (AZN) i Center for Excellence in Finance (CEF);
- ✦ regionalnom programu supervizora osiguranja u organizaciji Toronto centra, koji je obuhvatio sljedeće teme: komunikacija sa stakeholderima, korporativno upravljanje, akcioni planovi, analiza slučaja neživotnog i životnog osiguranja, finansijske analize osiguravajućih društava i simulaciona vježba krizne situacije.

Agencija je u toku 2014. godine realizovala planirane aktivnosti na izradi rješenja za implementaciju elektronske arhive i instalaciji softvera, kao i na stvaranju tehničkih preduslova za početak vođenja elektronske arhive počev od 2015. godine.

9 PROCES EVROPSKIH INTEGRACIJA

Imajući u vidu opredijeljenost za članstvo u Evropskoj Uniji, Crna Gora prihvatila je obavezu i da uskladi zakonodavstvo u svim oblastima privrednog poslovanja, što uključuje i pružanje usluga osiguranja. U oblasti finansijskih usluga (poglavlje 9), *acquis communitaire* pokriva pravila osnivanja, funkcionisanja i kontrole finansijskih institucija u oblastima bankarskog poslovanja, osiguranja, dopunskih penzija, investicionih usluga i tržišta hartija od vrijednosti, i infrastrukturu finansijskog tržišta.

Radna grupa za pregovaračko poglavlje 9 - Finansijske usluge obrazovana je odlukom Vlade Crne Gore broj 06-627/4 od 21. marta 2013. godine, a kao nastavak aktivnosti otpočetih u toku 2013. godine, u prethodnoj 2014. godini, predstavnici Agencije učestvovali su u izradi pregovaračke pozicije, kao i u svim organizovanim aktivnostima u toku tog procesa.

U vezi sa realizacijom obaveza koje proističu iz procesa pridruživanja, konkretno u pogledu transpozicije direktive Solventnost II, sa predstavnicima EK održana je i video-konferencija, u cilju unaprjeđenja pregovaračke pozicije za 9. poglavlje. Predloženi rokovi za prenošenje *acquis*-a u naše zakonodavstvo ističu krajem 2018. godine, do kada će se od Crne Gore očekivati da ima uspostavljenu zakonsku infrastrukturu za djelovanje na jedinstvenom tržištu EU. Takođe, pojačan napor očekuje se i u dijelu osposobljavanja za faktičku implementaciju te regulative, za šta će biti neophodno adekvatno osposobljavanje kadrova regulatora.

Obzirom da je neophodan obiman rad na unaprjeđenju zakonske regulative, paralelno sa izradom pregovaračke pozicije, Agencija je već preduzela aktivnosti na izradi nacrtu regulative, koja će biti prosljeđivana Ministarstvu finansija na dalju proceduru.

PREDSJEDNIK SAVJETA
Branko Mujović

10 PRILOG

10.1 Tabela: Pregled neposrednih kontrola poslovanja društava za osiguranje u 2014. godini

NAZIV DRUŠTVA	PREDMET KONTROLE	MJERE NADZORA	POSTUPANJE PO MJERAMA NADZORA
GENERALI OSIGURANJE AD¹	sveobuhvatna neposredna kontrola poslovanja u 2012. godini i za prva tri kvartala 2013. godine, koja je obuhvatila sljedeće: sistem internih kontrola, proces preuzimanja rizika, proces likvidacije šteta, funkciju interne revizije, transakcije sa povezanim licima, adekvatnost tehničkih rezervi, adekvatnost kapitala i obračun margine solventnosti	Rješenje o izricanju mjere nadzora br. 02-1149/13-13 od 26. 06. 2014. godine; Rješenje o izricanju mjere nadzora br. 02-1149/14-13 od 26. 06. 2014. godine; Mjera upozorenja br. 02-1149/15-13 od 26. 06. 2014. godine;	Društvo je postupilo po Rješenju o izricanju mjere nadzora br. 02-1149/13-13; Društvo je postupilo po Rješenju o izricanju mjere nadzora br. 02-1149/14-13; Društvo je postupilo po nalozima iz mjere upozorenja br. 02-1149/15-13 čiji je rok za realizaciju dospio, postupanje po jednom nalogu čiji rok za realizaciju nije istekao biće predmet posredne kontrole;
LOVČEN OSIGURANJE AD²	ciljna neposredna kontrola poslovanja u 2012. godini, u dijelu transakcija sa povezanim licima, vrednovanja nepokretnosti i obračuna tehničkih rezervi.	Rješenje o izricanju mjere nadzora br. 02-944/14-13 od 29. 04. 2014. godine; Mjera upozorenja br. 02-944/15-13 od 29. 04. 2014. godine;	Društvo je postupilo po Rješenju o izricanju mjere nadzora br. 02-944/14-13; Društvo je postupilo po nalozima iz mjere upozorenja br. 02-944/15-13 čiji je rok za realizaciju dospio, postupanje po ostalim nalozima će se utvrditi posrednim kontrolama.

¹ Kontrola je započeta u IV kvartalu 2013. godine.

² Kontrola je započeta u IV kvartalu 2013. godine.

**LOVĆEN ŽIVOTNA
OSIGURANJA AD**

ciljna neposredna kontrola poslovanja u 2013.
godini u dijelu sprječavanja pranja novca i
finansiranja terorizma i reosiguranja

Rješenje o izricanju mjere nadzora
br. 02-343/13-14 od 01. 08. 2014.
godine;

Društvo je postupilo po dijelu naloga
iz Rješenja o izricanju mjere nadzora
br. 02-343/13-14. Postupanje po
ostalim nalogima biće predmet ciljne
neposredne kontrole u 2015. godini.

Mjera upozorenja br. 02-343/14-
14 od 01. 08. 2014. godine;

Društvo je postupilo po nalogima iz
mjere upozorenja br. 02-343/14-14
čiji je rok za realizaciju dospio.
Postupanje po jednom nalogu iz
predmetne mjere upozorenja biće
predmet ciljne neposredne kontrole
u 2015. godini.

ciljna neposredna kontrola poslovanja u 2013.
godini u dijelu procesa prijave i evidencije
osiguranih slučajeva i rješavanja odštetnih zahtjeva

Mjera upozorenja broj 02-493/8-
14 od 01. 08. 2014. godine;

Društvo je postupilo po mjeri
upozorenja broj 02-493/8-14;

GRAWE OSIGURANJE AD

sveobuhvatna neposredna kontrola poslovanja Društva u 2013. godini i za prvi kvartal 2014. godine, koja je obuhvatila sljedeće oblasti poslovanja: proces preuzimanja rizika, proces likvidacije šteta, transakcije sa povezanim licima, adekvatnost tehničkih rezervacija, adekvatnost kapitala, deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi i 1/3 kapitala, ugovori o reosiguranju, sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i informacioni sistem

**UNIQA ŽIVOTNO
OSIGURANJE AD**

Rješenje o izricanju mjere nadzora br. 02-745/11-14 od 29. 09. 2014. godine;

Društvo je postupilo po Rješenju o izricanju mjere nadzora br. 02-745/11-14.

Rješenje o izricanju mjere nadzora br. 02-745/12-14 od 29. 09. 2014. godine;

Društvo je postupilo po nalogima iz Rješenja o izricanju mjere nadzora br. 02-745/12-14 čiji je rok za realizaciju dospio. Postupanje po dva naloga iz Rješenja o izricanju mjere nadzora br. 02-745/12-14 je predmet ciljine neposredne kontrole započete u martu 2015. godine.

Mjera upozorenja br. 02-343/13-14 od 29. 09. 2014. godine;

Društvo je postupilo po nalogima iz Mjere upozorenja br. 02-343/13-14 čiji je rok za realizaciju dospio. Postupanje po ostalim nalogima iz mjere upozorenja biće predmet ciljnih posrednih kontrola u 2015. godini.

Mjera upozorenja br. 02-343/14-14 od 29. 09. 2014. godine;

Društvo je postupilo po nalogima iz Mjere upozorenja broj 02-343/14-14 od 29. 09. 2014. godine čiji je rok za realizaciju dospio. Postupanje po jednom nalogu iz predmetne mjere upozorenja je predmet ciljine neposredne kontrole započete u martu 2015. godine.

Rješenje o izricanju mjere nadzora Društvo je postupilo po Rješenju o
br. 02-764/9-14 od 01. 08. 2014. izricanju mjere nadzora br. 02-
764/9-14.
godine;

Mjera upozorenja br. 02-764/7-14 Društvo je postupilo po mjeri
od 01. 08. 2014. godine; upozorenja br. 02-764/7-14.

**SAVA MONTENEGRO
AD**

ciljna neposredna kontrola u dijelu procesa
likvidacije šteta.

sveobuhvatna neposredna kontrola poslovanja u
2013. godini i II kvartala 2014. godine, koja je
obuhvatila sljedeće oblasti poslovanja: proces
preuzimanja rizika, proces likvidacije šteta,
transakcije sa povezanim licima, adekvatnost
tehničkih rezervacija, adekvatnost kapitala,
obračun margine solventnosti, deponovanje i
ulaganje sredstava tehničkih rezervi i kapitala,
ugovori o reosiguranju, sprječavanje pranja novca i
IT kontrola.

MERKUR OSIGURANJE AD

Mjere nadzora su izrečene u 2015.
godini.

SWISS OSIGURANJE AD

U 2015. godini je urađen Zapisnik o
izvršenom nadzoru i izrečene su
mjere nadzora.

ciljna neposredna kontrola poslovanja u 2013.
godini i za III kvartala 2014. godine u dijelu
adekvatnosti kapitala, deponovanja i ulaganja
sredstava tehničkih rezervi i 1/3 kapitala, procesa
preuzimanja rizika i procesa rješavanja odštetnih
zahtjeva.

**UNIQA NEŽIVOTNO
OSIGURANJE AD**

ciljna neposredna kontrola poslovanja za III kvartal 2014. godine u dijelu procesa likvidacije šteta i procesa preuzimanja rizika kod osiguranja od autoodgovornosti

U 2015. godini je urađen Zapisnik o izvršenom nadzoru

10.2 Tabela: Pregled izvršenih neposrednih kontrola poslovanja društava za zastupanje i posredovanje u osiguranju u 2014. godini

NAZIV DRUŠTVA	PREDMET KONTROLE	MJERE NADZORA	POSTUPANJE PO MJERAMA NADZORA
WVPCG društvo za posredovanje u osiguranju	ciljna neposredna kontrola poslovanja društvu u 2013. i za prva III kvartala 2014. godine u dijelu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma	Rješenje o izricanju mjere nadzora broj 02-1185/9-14 od 24. 12. 2014. godini	Društvo je postupilo po nalogima iz Rješenja o izricanju mjere nadzora br. 02-1185/9-14 čiji je rok za realizaciju dospio. Postupanje u skladu sa jednim nalogom će se sprovesti ciljnom neposrednom kontrolom planiranom za 2015. godinu.
SAFE LIFE društvo za zastupanje u osiguranju	Ciljna neposredna kontrola poslovanja društva u 2013. godini i za prva III kvartala 2014. godine, u dijelu načina obavljanja poslova zastupanja u osiguranju, finansijskog poslovanja društva i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.	Mjere nadzora su izrečene su 2015. godini.	

10.3 Tabela: Pregled dostavljenih prigovora osiguranika u 2014. godini

BROJ PRIGOVORA	NAZIV DRUŠTVA NA ČIJI SE RAD ODNOSI PRIGOVOR	PREDMET PRIGOVORA	POSTUPANJE PO PRIGOVORU ³
03-23/1-14 od 16. 01. 2014.	Sava Montenegro osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	greška pri rekonstrukciji, društvo priznalo i isplatilo nesporni dio
03-136/1-14 od 23. 01. 2014.	Sava Montenegro osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	isplaćen nesporni dio
03-159/1-14 od 24. 01. 2014.	Swiss osiguranje AD Podgorica	kolektivno osiguranje od nezgode	neosnovan prigovor
03-227/1-14 od 05. 02. 2014.	Uniqa neživotno osiguranje AD Podgorica	osiguranje imovine	izvršena dodatna uplata
03-325/1-14 od 04. 03. 2014.	Lovćen osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	odbijena šteta zbog nepostojanja osnova (nedostaje dokaz od MUP-a ili suda)
03-355/1-14 od 12. 03. 2014.	Lovćen osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	odbijen po odluci Komisije, podnosilac upućen da se obrati sudu
03-410/1-14 od 28. 03. 2014.	Udruženje osiguravača / Garantni fond Srbije	osiguranje od autoodgovornosti	Odbijeno, nadležnost Garantnog fonda Srbije

³ U postupanju po prigovorima osiguranika i drugih korisnika osiguranja, Agencija se prvenstveno bavi provjerom poštovanja opštih zakonskih i ugovornih odredbi, kao i pravila procedure koju su uspostavila društva za osiguranje.

Pitanja tehnologije obrade šteta (precizno utvrđivanje cijene oštećenih dijelova, vrednovanje dodatnih troškova, i drugi elementi koji nijesu precizno definisani propisima ili aktima društva) i postojanje pojedinačne krivice i visina doprinosa podnosioca odštetnog zahtjeva nastanku štetnog događaja, ne utvrđuju se u ovim postupcima.

03-482/1-14 od 14. 04. 2014.	Lovćen osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	tražena dopuna dokumentacije, koja nije stigla, prigovor zaključen
03-508/1-14 od 22. 04. 2014.	Lovćen osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	odbijeno zbog sumnje na prevaru, podnosilac upućen da se obrati sudu
03-603/1-14 od 06. 05. 2014.	Safe Invest / Grawe Osiguranje AD Podgorica	osiguranje života	podnosilac upućen na sud u vezi sa dijelom zahtjeva koji se odnosi na postupanje zastupnika Safe Invest
03-627/1-14 od 09. 05. 2014.	Uniqa neživotno osiguranje AD Podgorica	osiguranje imovine (provalne krađe)	isplaćen nesporni dio
03-636/1-14 od 09. 05. 2014.	Lovćen životna osiguranja AD Podgorica	osiguranje života	podnosilac upućen na sud sa mišljenjem Agencije
03-637/1-14 od 12. 05. 2014.	Sava Montenegro AD Podgorica	kasko osiguranje vozila	podnosilac je bio upoznat sa predlogom za izvršenje i pristao je na sporazum o kompenzaciji sa Sava Montenegro AD Podgorica
03-659/1-14 od 15. 05. 2014.	Delta Generali osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	prigovor odbijen zbog negativnog odgovora nadležnog organa (isplata zbog kamena na putu)
03-673/1-14 od 15. 05. 2014.	Delta Generali osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	isplaćen nesporni dio
03-805/1-14 od 23. 06. 2014.	Uniqa životno osiguranje AD Podgorica	osiguranje života	nisu utvrđeni formalni propusti društva, podnosiocu poslato obavještenje/obrazloženje postupaka društva
03-812/1-14 od 30. 06. 2014.	Uniqa neživotno osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	neslaganje računa, obračun i isplata nespornog dijela izvršeni po predračunu, podnosilac upućen da dostavi fiskalni račun

03-878/1-14 od 16. 07. 2014.	Uniqa neživotno osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	sumnja na prevaru (ispis iz dijagnostičkog programa), podnosilac upućen na sud
03-88/1-14 od 17. 07. 2014.	Lovćen osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	isplaćeno 50%
03-896/1-14 od 21. 07. 2014.	Nacionalni biro osiguravača	osiguranje od autoodgovornosti	prekinuto postupanje po prigovoru zbog pokretanja sudske postupka
03-927/1-14 od 29. 07. 2014.	Uniqa neživotno osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	neosnovan prigovor, sumnja na prevaru
03-992/1-14 od 25. 08. 2014.	Sava Montenegro AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	stiglo izjašnjenje Ministarstva saobraćaja
03-994/1-14 od 28. 08. 2014.	Uniqa neživotno osiguranje AD Podgorica	osiguranje imovine (požar)	prigovor zaključen pa reaktiviran u novembru, isplaćen dodatni iznos zbog previda likvidatora
03-999/1-14 od 29. 08. 2014.	Delta Generali osiguranje AD Podgorica	kasko osiguranje vozila	dostavljeno izjašnjenje o prekoračenju roka i mišljenje vještaka o uzroku nezgode, podnosilac upućen na sud
03-1034/1-14 od 16. 09. 2014.	Lovćen osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	prigovor neosnovan, društvo već izvršilo isplatu po vansudskom poravnanju
03-1060/1-14 od 22. 09. 2014.	Uniqa neživotno osiguranje AD Podgorica	kasko osiguranje vozila	saldirano stanje, zaključen prigovor
03-1126/2-14 od 28. 10. 2014.	Delta Generali osiguranje AD Podgorica	dopunsko zdravstveno osiguranje	prigovor neosnovan
03-1170/1-14 od 24. 10. 2014.	Delta Generali osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	odbijen prigovor (vozilo na parking nije za AO), podnosilac upućen na sud
03-1183/1-14 od 27. 10. 2014.	Lovćen osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	odbijen prigovor, sumnja na prevaru

03-1180/1-14 od 27. 10. 2014.	Nacionalni biro osiguravača	osiguranje od autoodgovornosti	odbijen kao neosnovan, NBO nije mogao da utvrdi da je druga strana uzročnik nezgode
03-1190/1-14 od 28. 10. 2014.	Lovćen neživotno osiguranje AD Podgorica	kombinovano osiguranje penzionera od posljedica nesrećnog slučaja	smrt nastupila usljed bolesti (infarkt), zaključen prigovor
03-1243/1-14 od 10. 11. 2014.	Merkur osiguranje AD Podgorica	osiguranje života	odbijen kao neosnovan, nije se obraćao društvu za osiguranje. postojao rizik u momentu zaključenja ponude, pogrešna prijava
03-1383/14 od 25. 11. 2014	Lovćen osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	nemoguće utvrditi postojanje zelenog kartona, regres se mora izvršiti od podnosioca kao neosiguranog lica
03-1378/1-14 od 24. 11. 2014.	Lovćen osiguranje AD Podgorica	osiguranje od autoodgovornosti	predloženo vještačenje po nezgodi
03-1425/1-14 od 09. 12. 2014.	Uniqa životno osiguranje AD Podgorica	osiguranje života	zaključen prigovor
03-1426/1-14 od 09. 12. 2014.	Uniqa životno osiguranje AD Podgorica	osiguranje života	zaključen prigovor
03-1420/1-14 od 05. 12. 2014.	Uniqa neživotno osiguranje AD Podgorica	putno zdravstveno osiguranje	nije bilo dokaza o uzroku nastanka nezgode, zaključen prigovor